

G20 Toronto (2009)

- To phase out and rationalize over the medium term fossil fuel subsidies while providing targeted support for the poorest.
- Inefficient fossil fuel subsidies encourage wasteful consumption, reduce our energy security, impede investment in clean energy sources and undermine efforts to deal with the threat of climate change.
- distort markets.

- OECD have found (with IEA) that eliminating fossil fuel subsidies by 2020 would reduce global GHG emissions in 2050 by 10%.

- "we commit": rationalize & phase out over the medium term inefficient fossil subsidies that encourage wasteful consumption.

2015 → SDG goal (12-C amount of Fossil fuel/GDP)

Kamerbrief 14/09/2020 (wibes) Financiële prikkels voor fossiele brandstoffen in NL.

posten NB: degressief tawel energiebelasting 4,5% raffinaderij vrijstelling.

- Mokes 2018 → van Raan verzoek tot deelname aan het G20 peer-review proces. In 2013 G20 finance ministers announced that they would seek to develop a framework for voluntary peer review for rationalising & phasing out FFS. Joint announcement climate vs reciprocal peer review → 2016 gepubliceerd. Daarna Duitsland, Mexico 2017, Italy, Indonesia 2019.

→ 2020 OECD/IEA review.

- Mokes van der Lee (2018) → stapsgewijs afbouw ^{fiscale} prikkels die de klimaatdoelen tegenwerken.

- Financiële prikkels ≠ subsidies. beide begrippen niet scherp gedefinieerd subsidies maken deel uit financiële prikkels.

Definitie: subsidies volgens G20 oermet. In G20 geen precieze uitleg over wat "inefficiënte subsidies" zijn en er is geen termijn.

- geen onderdeel van G20. 2x aangemeld voor peer review maar als gastlid niet mee mogen doen.

Etk + fin hebben inventarisatie gemaakt, bespreken met IEA en OESO heeft er een rapport over geschreven.

- Aanbevelingen: haaker een brede benadering bij het in kaart brengen van fossiele subsidies. Aandacht besteden aan de vraag of negatieve externe effecten voldoende tot uitdrukking komen in eindverbruikers prijzen (true price). Interactie maatregelen KA + impact op verschillende groepen gebruikers.

- Definitie WTO: er is sprake van een financiële tegenwoordigheid door het rijk. directe stroom overheid → private partijen (ook leningen).

- gemiste overheids inkomsten (vrijstellingen).
- goederen en diensten leveren of specifiek inkopen
- bijdragen aan specifieke fondsen.

→ geen pijpsubsidies op brandstoffen + variant 3/4 houwen niet voor.
 In NL → alleen "gemiste overheids inkomsten". Wordt alleen niet
 getoetst of deze bij afschaffing alsnog niet zouden vitblijven.
 Dus "kunnen wij niet zien als directe gemiste overheids inkomsten".

- verlaagd tussel energiebelasting voor de glastuinbouw + teruggaat
 regeling voor keken + non profit.
- vrijstelling gebruik van kerosine in het internationale luchtverkeer.
 - investeringsaftrek tbr opsparen / winnen aardgas in kv Noordzee.

2 categorieën :

1. regeling met doel gebruik / productie van fossiele energie.
2. regelingen die van invloed kunnen zijn op het gebruik van energie maar niet als doel hebben om gebruik te stimuleren.

4,5 mld
(2020)

- Regelingen in de energiebelasting en accijns hangen samen met de
 Europese Richtlijn energiebelastingen. Geeft EU lidstaten onder
 meer de ruimte voor vrijstelling (vermindering bij het gebruik van
 energieproducten. Sectoren die gevoelig zijn voor internationale
 concurrentie.

- ETS → gratis rechten + indirecte ETS compensatieregeling. NL's
 in 2021 voor het laatst aanvragen voor periode t/m 2020.
 - IEA 2019: wereldwijd werden fossiele brandstoffen met +/- 400 mld
 gesubsidieerd.

IEA 2022: 1 trillion USD. Largest value event seen.
 ↳ oorlog oekraïne. Double 2021. oil subsidies by around 85% ↑.

[Diesel price cap → Thailand.
 tariff shield → France.
 VAT reduction electricity 21 → 6% België.
 Spain → vital minimum supply.

- 15/09/2023 → Nederland geeft veel meer belastingvoordelen aan
 bedrijven voor het gebruik van olie, gas, kolen dan gedacht.
 Jaarlijks 39,7 - 46,4 mld. eerder 4,5 mld.
 Milieuorganisaties 37,5 mld €.

- naar wie: grote staalbedrijven, binnen scheepvaart, glastuinbouw, (3) kelen centrales + oliemaatschappijen.
- vliegtuig → geen belasting op kerosine → per jaar 2 mld €.
- begin gemaakt → 6,2 mld euro. Glastuinbouw → minder belasting voordel + vrijstelling motorrijtuigenbelasting voor aldtwee versies.

Brief december 2022

- Klaver behandeling najaarsnota → Algemene Rekenkamer vragen om de totale omvang van de fossiele subsidies in NL in kaart te brengen.
- “ Kabinet is voorstander van het uitfasen van fossiele subsidies aangezien deze niet in lijn zijn met de ambitie om vervuilende activiteiten te beperken.”
 - Coalitieakkoord: eerste stappen met afschaffen uitzonderingen op energiebelasting.
 - inzetten op vervolgstappen in EU verband: hervorming van de koolstofbelastingen.
 - er bestaan meerdere definities ⇒ uiteenlopende bedragen.
 - nu aansluiten bij definitie WTO.
 - ik zal transparantie geven in 2023.

sept 2023 → rechtvaardig afbouwen van fossiele subsidies

- 31 regelingen
- 10 sectoren
- 37,5 mld aan uitgelopen staatsinkomsten per jaar.

UNEP (milieuprogramma van de VN) heeft op basis van de WTO definitie een uitgebreide methodologie opgesteld die gebruikt kan worden om subsidies in kaart te brengen en te kwantificeren.

“ een subsidie is een fossiele subsidie als deze direct of indirect de winning of het gebruik van fossiele brandstoffen financieel aantrekkelijker maakt”. tussen 2020-2030 jaarlijks aan de VN rapporteren (ook NL!).

Fossiele brandstoffen: primaire grondstoffen als secundaire, geraffineerde of verwerkte producten (diesel, benzine, kerosine en fossiel opgewekte elektriciteit).

met: brandstof of als feedstock.

gemiste overheidsinkomsten: “revenue foregone method”.

aantal x tariefverschil.

maar kan leiden tot gedrags effecten van maatregelen.

- rapport kijkt niet naar externe maatschappelijke en ecologische kosten die gepaard gaan met gebruik van fossiele subsidies. wereldbank rekent wel aan klimaatschade. 1x subsidie = 3x schade.

- subsidies:

• scheep en luchtvaart: 4 grootste subsidies => 6,7 mld, 2,4 mld/jr.

vliegen

- accijns vrijstelling voor kerosine
- BTW vrijstelling op niet zakelijke vliegtickets.
- Min vliegbelasting

scheep

- verlaagd tarief scheepse touwmanne diesel (5 mld!).
- accijns vrijstellingen diesel + stookolie. (Rotterdam haven / oelufiel)

wes verkeer

- verlaag tarief diesel voor bus's (1,5 mld)
- Min verhoogde motorrijtuigenbelasting diesel-629.

=> stimulan fossiele logistische bedrijfstak.

zware industrie

- kunstmest, natta krakers, olie raffinaderijen en de staalindustrie
- 5% van alle aardgas verbruik van NL zonder energiebelasting.
- raffinaderijen + natta krakers => geen belasting of accijnzen.
- staal: vrijstellingen. - gratis rechten.

gas opslag / winning elektriciteit

- opslag Norg => 3 mld in 2022.
- WKK -> eigen verbruik (opgewekt met vrijgesteld aardgas) wordt niet belast.
- vrijstelling aardgas + kolen verbruik in elektriciteitsopwekking.

In NL vrijstelling van de energiebelasting voor het gebruik van aardgas voor niet energetische doeleinden.

In EU energiebelastingrichtlijn -> minimum tarieven alleen bij brandstof. (exploriet)

- 170 bedrijven => 74% totaal verbruikt. 11% opbrengsten.

CBS 2020

HKB => 10%
66%

- per energie eenheid elektriciteit 9x zwaarder belast dan gas. => voorstel voorjaer klimaatpakket.

- SDE++ biomassa / groen gas / biomethaan waterstof ! => geen restrictie type waterstof. langer aardgas

bladzijde 18 tabel met verhoudingen.

(5)

37,5 mld: 2100 € / inwoner fossiele subsidies.

uitgave klimaatbeleid 2022 → 5,5 mld €.

isolate 2,2 mln huizen → 31 mld €.

Niet meegenomen - regelingen oekraïne / Corona ⇒ tijdelijk.
↳ prijsplafond, BTW verlaging, KLM steun in 2020 -
- milieuschadelijke regelingen: 9% op siersteelt.
- verlaagde belasting op bestelauto's.
- expat creditsteun (BNR radio juli 2023) SBM offshore.

Mogelijke nieuwe fossiele subsidies - onshore waterstof voor industrie, wegverkeer + binnenvaart (5,2 mld €). Hybride warmtepompen (gas elektr.)
waarvoor niet volle afstap van gas.
- CCS.

Afbouwplan → rechtvaardig → WRR rapport.
→ outstate moeten van afbouwsubsidies investeren in
1) verduurzaming van de verduurzaming
2) sociaal beleid om gevolgen voor kwetsbare groepen op te vangen
3) internationaal klimaatrechtvaardigheid, (pakisten).

Bijv steek verhoging gasbelasting in investeren vertaalen elektrificatie

⇒ maak een plan / maak nieuwe subsidies.

IEA / OECD (2020)

- degressive tax rates ⇒ level playing field domestic industry + reduce risk for carbon leakage.

- Groenigen announced step ⇒ 25-40% investert allowances for small fields.

12 oktober 2023 CPB afschaffing fossiele energie subsidies, eerder een keuzekraker dan een no brainer.

bladzijde 2: "vooral nuttig waar vervuilers nu nog onvoldoende handvat betalen voor klimaat schade."

- ⑥
- uitstoot per sector \rightarrow per brandstof berekend wat de effectieve CO_2 prijs is van de bestaande belastingen op energie + emissierechten.
 - afzetten tegen klimaatschade van € 130 € / ton.
 - \Rightarrow waar zijn de klimaatbeprijzingskosten.
 - bij afschaffing beantwoording vd vraag: helpt het de energietransitie.

Conclusies

- gaat te weinig over de vraag \Rightarrow helpt afschaffen het klimaatbeleid.
- discussie gaat veel over referentiewaarden voor belastingen op energie en dus misgelopen staatsinkomsten.
- klimaatbeprijzingskosten:
 - scheep- luchtvaart gratis CO_2 uitstoot rechten.
 - uitbrekende belasting industrie.
 - vrijstelling gas/houten bij elektriciteitsproductie
- externe kosten benadering > inventarisatie benadering.
 - Bijv: inventarisatie benadering \rightarrow fossiele subsidies \rightarrow is bijv toptaxen belasting op aardgas reduceren. Niet goed voor transitie.
 - maar inventarisatie \Rightarrow completer beeld van direct / indirect prijsplafond. \neq (nu hoge taxen energie \Rightarrow wel een goed moment).
- herenkraak: verschillende rapportages hanteren verschillende referentiewaarden. Dus uiteen lopende bedragen.
- 2020 - 2022 \rightarrow publicaties Rijksoverheid + / u.s.w.d.
 - Katten (2021) \rightarrow 17,3
 - (2023) \rightarrow 31 u.d.
- welvaarts theoretisch perspectief \Rightarrow gebruiken fossiel \rightarrow klimaatschade
 - goede beprijzing essentieel voor transitie
 - emissie niet beprizen \Rightarrow fossiele subsidies.
 - andere manieren om indirect fossiel te stimuleren. Impartbelemmeringen op schone producten.
 - blijven stimuleren fossiel \Rightarrow risico op gestrande activa \Rightarrow lock-in.
 - overlap van instrumenten op lokaal en Europees niveau kan leiden tot het weglekken van CO_2 .
- begrijpen van subsidies
 - niet alles goed kwantificeerbaar.
 - referentiewaarde nodig. Directe overdracht: makkelijk.
 - bij belastinguitgaven of vrijstellingen \Rightarrow per punt een referentiewaarde.

De oevering van de subsidies

- inventarisatiebenadering \Rightarrow direct betrekking fossiele energiegebruik directe emissie.
- externekosten benadering \Rightarrow same
- daarna bespreken indirect.
- 2021 \rightarrow 17,1 mld € vooral belastingvermindering op energiebelasting, degressieve tarieven (7,7 mld). Gratis ETS rechten 2,1 mld. veel hoger dan andere rapporten omdat veel porten als pm standa Metten (2023) \Rightarrow zelfde jaar 30 mld €. Metten: alle aardgas zou volgens eerste schijf (kv) moeten worden belast. CPB \Rightarrow 4de schijf (wat is nu het gebelde tarief volgens de wet als er geen vrijstelling was).
 - + alle gemiste BTW opbrengsten van alle gemiste kerosineaccijnzen
 - + verschil tussen elektriciteit en gas.
- met externekosten benadering: 13,7 mld. Klimatschade 130€.
(geen luchtvervuiling, ongevallen bijv) \rightarrow dan 35,7 mld
- in directe subsidies: vennootschapsbelasting, innovatiesubsidie, investeringsaftrek kleine velden. Hogere mrs voor elektrische auto wegen gewicht.
maar ook aandeelhouderschap in Gasunie en EBN. *Kuzak.*
KLM \rightarrow meer!

\Rightarrow de hervorming van fossiele energiesubsidies is een complexe taak voor de politiek.

Concluderend: - kijkt naar regelingen die ertoe leiden dat vervuilers onvoldoende betalen voor klimaat schade die ze veroorzaken.

Als daar vrijstelling + verlagingen prij's van CO₂ uitstoot te laag is \Rightarrow extra beprijzing van grootste belang.

- aanpak externe kosten benadering \Rightarrow prioritering
- grootste verschillen \Rightarrow welke schijf gebruiken.
- niet alleen focussen op bedragen. Meer belasting op elektriciteit bij groot verbruikers \rightarrow kern op elektrificatie.

Debat moke: s Prda / GL / Deur / Prvd.

Sf / GL / Bijl / valt / DGG / CU / CDA / VVD 10/10 → publieke tribune. 8

u blyschap mag soww maake wel buiten de zaal.

2¹ klimaat en energie: gewijzigde moke. stem verklaring VVD
Silvio Erkens. fiscale vrijstellingen.

- uitwerken van scenario's voor afbouw van fossiele subsidies.
- gevraagde tempo niet realistisch
- vooreen betere discussie → onderzoek begin volgend jaar klaar.
- "experts geven aan dat de afbouw niet nodig is voor het halen van klimaatdoelen". Geen abrupte einde → strafbesnoeiingen, energierekening van huishoudens verhogen.

27/9: commissievergadering.

Boude: CDA / DGG afbouw subsidie → speerpunt van diplomatieke aanpak. 22 mld komt uit internationale afspraken.

prinsjesdag: wel inventarisatie hoeveel er zijn maar niet scenario's voor de afbouw. Tweede kamer sinds 2018 steeds nul. Impactanalyses + varianten (CE Delft studie). Bunkerbrandstoffen: 4 beleidsvarianten. Accijns voor personen en goederenvervoer: 3 scenario's.

GL: scenario. Minister: niet overal is het een groot thema. proberen Spanje en Scandinavië betrekken om bij Europees energieraad en klimaatop aandacht te vragen.

8 mld wordt al afgebouwd. Demissionaire kabinet kan genoeg te kiezen door de formulerende partijen. Nu geen variant kiezen. glasvezelbouwsector: grote ingrepen. Triinomics → analyse van impact.

5 oktober 2 minuten debat. 2 kamerleden + minister. motie: 2, 5, 7 jaar voor afbouwtermijnen. voor het keurtraces. → onhaalbaar.

17 minuten in totaal.

Bijlagen mitjoenen nota: 4 impactanalyses.

- impactanalyse afschaffen accijns vrijstelling gebruik brandstoffen in commerciële lucht / scheepvaart.
- benzine -diesel verschil.
- aardgas input vrijstelling elek opwet vrijstelling kolen belasting bij opwet.